

Реферат
магістерської роботи
«Особливості прояву агресивності в підлітковому віці»
магістрантки спеціальності 053 Психологія

Дудецької Євгенії Ігорівни

Обсяг роботи – 118 с. **Кількість таблиць** – 3 табл. **Кількість рисунків** – 12 рис.
Список використаних джерел – 71 од.

Об'єкт дослідження – агресія як психологічний феномен.

Предмет дослідження – особливості прояву агресивності в підлітковому віці.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити особливості прояву агресивності в підлітковому віці, а також розробити тренінгову програму щодо профілактики прояву агресивності в підлітковому віці.

Завдання дослідження: проаналізувати основні теоретичні підходи до вивчення поняття «агресія»; розкрити специфіку прояву агресивності в підлітковому віці; виокремити систему чинників, які впливають на прояв агресивності в підлітковому віці; дослідити особливості ступеню прояву агресивності в підлітковому віці та чинники, які впливають на її прояв; розробити тренінгову програму щодо профілактики прояву агресивності в підлітковому віці.

Методи дослідження: теоретичні (теоретичний аналіз та синтез, систематизація, порівняння і узагальнення даних наукових джерел); емпіричні методи (спостереження, тестування, стандартизовані методики); методи обробки та інтерпретації даних (метод описової статистики, кількісні та якісні із застосуванням методів математичної статистики); вивчення та систематизація методів, засобів та прийомів психологічного навчання.

Теоретична цінність дослідження полягає, насамперед, в тому, що здійснено цілісний аналіз основних підходів до вивчення сутності поняття «агресія»; розкрито механізм дії агресії та розглянуто основні характеристики різновидів агресії; охарактеризовано специфіку прояву агресивності в підлітковому віці; виокремлено систему чинників, які впливають на прояв агресивності в підлітковому віці.

Практичне значення роботи полягає в тому, що розроблена тренінгова програма буде сприяти профілактиці прояву агресивності в підлітковому віці. Апробований у дослідженні методичний інструментарій може стати основою моніторингу ступеня прояву агресивності в підлітковому віці.

Висновки. Агресія розуміється як переважно специфічна форма деструктивних дій чи поведінки особистості, спрямованих на використання сили і завдання фізичної чи психологічної шкоди людям або предметам, а також суперечливим нормам та правилам існування у соціумі. Підлітковий вік є одним з найскладніших періодів розвитку людини. Незважаючи на свою відносно невелику тривалість, він має великий вплив на все подальше життя людини. Разом з тим, підлітковий вік є найбільш чутливим періодом для розвитку та прояву агресії. Поеднання вікових особливостей особистісного розвитку та соціальної аморфності уявлень, норм і цінностей слугує каталізатором агресії, як поведінкової, так і особистісної. Прояви підліткової агресії, які часто перешкоджають соціалізації, розвитку оптимальних міжособистісних стосунків та соціальній дезадаптації, можна полегшити або значно зменшити за допомогою ефективних профілактичних заходів. Безпосередньо для профілактики агресивності у підлітків ми пропонуємо ввести в навчально-виховний процес проведення тренінгових занять.

Ключові слова та словосполучення: агресія, агресивність, підлітковий вік, профілактика агресивної поведінки підлітків.